

2016 metai

Balandžio 14 d. VDU Mažojoje salėje (S. Daukanto g. 28) vyko VDU Lietuvių išeivijos instituto ir Lietuvių literatūros katedros organizuota mokslinė konferencija „Diasporos ir migracijos iššūkiai: teorinės priegios, kompleksiniai ir tarpdalykiniai tyrimai“, kurioje buvo pristatyti teoriniai, metodologiniai migracijos reiškinių ir diasporos tyrimų aspektai, diasporos istorijos tyrimai, jų specifika, lietuvių egzilio literatūros ir dailės lyginamieji tyrimai, tarpdalykinių kultūros tyrimų perspektyvos. Konferencijoje pranešimus skaitė Vytauto Didžiojo universiteto, Vilniaus universiteto, Lietuvos edukologijos universiteto mokslininkai, Lietuvos istorijos, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutų, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos tyrėjai.

Rugsėjo 21 d. Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institutas ir HMF Lituanistikos katedra pakvietė į poetės Lidijos Šimkutės dvikalbės poezijos knygos „Baltos vaivorykštės / White Rainbows“ pristatymą, kuris vyko prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje Pasaulio Lietuvių bendruomenės menėje. Renginyje drauge su autore dalyvavo literatūrologas dr. Ramūnas Čičelis. Diskusiją moderavo prof. Dalia Kuizininė.

Lidijos Šimkutės poetinė kūryba – itin originali, ji gerokai skiriasi nuo bet kurios Australijos poetų mokyklos, tačiau yra įtikinamai šiuolaikiška. Autorės poezijai būdingas realybės įvertinimas, net atsiribojimas, bet sykiu juntamas ir intymus tonas, o eilėraščio lakoniškumas liudija Lidijos Šimkutės pasitikėjimą skaitytoju. Poetė apmąsto žmogiškąją būtį, santykį su aplinka – visa tai kyla iš aiškaus gyvenimo suvokimo, iš teisingai pasirinkto įvaizdžio ir žodžio. (Jan Owen).

Lapkričio 30 d. vyko režisieriaus Algirdo Tarvydo dokumentinio filmo „Alė Rūta. Ilgesys“ (2016) peržiūra. Režisierius rašytoją Alę Rūtą kalbino Santa Monikoje 1999 metais. Renginyje dalyvavo filmo režisierius Algirdas Tarvydas, rašytojos dukra Vijolė Arbas ir literatūros istorikė Dalia Kuizininė. Po filmo peržiūros įvyko diskusija.

Alės Rūtos (1915-2011) kūrybinį palikimą sudaro 30 išleistų grožinės literatūros knygų: romanai, novelės, biografijos, poezija, atsiminimai, knygos vaikams. Jos kūryba ir jos visuomeninė veikla buvo aktualizuota jubiliejinių renginių, skirtų Alei Rūtai, metu. Šis filmas prisideda prie jubiliejinių renginių ciklo, skirto Alei Rūtai. Algirdas Tarvydas yra dokumentinių filmų scenarijų autorius, režisierius, operatorius, prodiuseris, sukūręs ne vieną dešimtį autorinių filmų. Jis užsiima ir fotografija, yra Lietuvos fotomenininkų sąjungos narys.

Gruodžio 22 d. Lietuvių išeivijos institute rinkosi Vytauto Didžiojo universiteto studentai, jų kolegos, akademinės bendruomenės nariai jau į tradiciniu tampa renginį – Lietuvių fondo skiriamų vardinių Broniaus Bieliuko ir Vandos Daugirdaitės-Sruogienės stipendijų įteikimą.

Lietuvių fondas (LF) yra Ilinojaus valstijoje įregistruota pelno nesiekianti organizacija, kurios pagrindinis tikslas – išlaikyti ir remti lietuvišką kultūrą, švietimą, lietuviškos veiklos centrus Jungtinėse Amerikos valstijose, Lietuvoje ir visame pasaulyje. Per visą savo gyvavimo laikotarpį (nuo įsikūrimo 1962 m.) įvairiems lietuviškiems projektams LF jau skyrė daugiau kaip 18 milijonų JAV dolerių. „Mes džiaugiamės,

kad Lietuvių fonde įsteigtų specialios paskirties vardinių fondų steigėjų ir visų aukotojų dėka LF gali paremti studijuojantį jaunimą. Šių gerų ir išmintingų žmonių nuopelnu jūs, jaunimas, galite įgyvendinti savo svajones“, rašoma šių metų Fondo sveikinimo laiške stipendininkams. Lietuvių fondo rėmėjų bei aukotojų pastangomis yra įsteigtas ne vienas vardinės stipendijos fondas, iš kurių yra skiriamos stipendijos Lietuvos studentams. Nuo 2001 m. VDU studentams skiriamos žymaus lietuvių išeivijos visuomenininko Broniaus Bieliuko stipendijos yra skirtos remti gabius, gerai besimokančius studentus, skatinti juos aktyviau dalyvauti visuomeninėje, mokslinėje veikloje. Istorikės Vandos Daugirdaitės-Sruogienės vardinė stipendija kasmet yra skiriama istorijos studentams.

Lietuvių išeivijos instituto sudarytam stipendijų komitetui universiteto akademinės bendruomenės nariai (katedros, dėstytojai, studentų organizacijos ir kt.) siūlo kandidatus, iš kurių yra atrenkami labiausiai tinkantys šioms vardinėms stipendijoms. Greta mokslinės veiklos, akademinį rezultatų vertinant kandidatus atsižvelgiama į universiteto dėstytojų rekomendacijas, taip pat į pretendentų visuomeninį aktyvumą, dalyvavimą įvairiose formaliose ir neformaliose veiklose, visuomeninėse bei akademinėse organizacijose, savanorišką darbą. 2016 metais Broniaus Bieliuko vardo stipendijos buvo skirtos Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos programos IV kurso studentei Rimantei Jaugaitei, Literatūros ir spaudos programos magistrantei Kristinai Zaksaiti ir Praktinės filosofijos studijų programos magistrantui Žyгимantui Menčenkoviui. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės stipendija buvo įteikta Istorijos katedros doktorantui Egidijui Balandžiui, kuris savo daktaro disertacijoje „Sportas lietuvių diasporos socialiniame audinyje XX a. pr. – 1990 m.“ analizuoja socialinę lietuvių diasporos sporto istoriją.

Renginį vedė ir susirinkusiuosius sveikino Lietuvių išeivijos instituto direktorius Egidijus Aleksandravičius, pasidžiaugęs gražia tradicija ir priminusiems visiems susirinkusiems iškilias Broniaus Bieliuko ir Vandos Daugirdaitės-Sruogienės asmenybes. Renginyje dalyvavo ir Lietuvių fondo sveikinimus perdavė Lietuvių fondo atstovas Lietuvoje Leonas Narbutis. Jis pasidžiaugė sėkminga Lietuvių fondo veikla ir gražia bendradarbiavimo tradicija, taip pat prisiminė buvusią savo istorijos mokytoją Vandą Daugirdaitę-Sruogienę ir jos dukrą Dalią Sruogaitę, su kuria teko nemažai bendradarbiauti Čikagoje „Margučio“ radijuje. Stipendininkams buvo įteikti diplomai, Lietuvių fondo sveikinimo raštai bei padovanotos Lietuvių išeivijos instituto išleistos knygos. Susirinkusieji sveikino stipendininkus ir džiaugėsi jų pasiekimais. Dėkodami už gautus apdovanojimus studentai kalbėjo, kad šios B. Bieliuko ir V. Daugirdaitės-Sruogienės stipendijos jiems yra ne tik materialinė parama, bet ir moralinė, dvasinė paskata mokslinei bei visuomeninei veiklai plėtoti.